

מילים ותמונות

דיויד הוקני במוזיאון תל אביב

התערוכה במוזיאון תל אביב לאמנות, דיויד הוקני : מילים ותמונות, מתמקדת בארבע סדרות הדפסים מרכזיות שיצר בין השנים 1961-1977: דרכו של הולל; איורים לארבעה-עשר שירים מאת קונסטנדינוס קוואפיס; איורים לשש מעשיות מאת האחים גרים; והגיטרה הכחולה. הסדרות נסמכות על מקורות ספרותיים ותרבותיים ומארות בהיבטים ביוגרפיים ופרשניים.

הוקני השתמש במילים אולי יותר מכל אמן חזותי אחר בדורו ועטה אותן בסגנון צלול, חד-הבחנה, ענייני ומתובל בהומור יבש. ספרות שימשה חומר מקור לכמה מן העבודות הגרפיות הבולטות שיצר במהלך שני העשורים הראשונים בקריירה שלו. הסדרה דרכו של הולל (1961-63), מספרת את סיפור חוויותיו בניו-יורק. הרעיון מבוסס על סדרת הדפסים של ויליאם הוגארת (Hogarth) באותו שם - מעשיית מוסר על חיים מבוזזים, בשמונה תחריטי נחושת שהודפסו ב-1735. בהשפעתו תכנן הוקני סדרה של-16 תצריבים שפורסמה ב-1963, כאלבום במהדורה מוגבלת. ההולל האוטוביוגרפי למחצה, נראה בתחילה כשהוא מגלה את החיים הטובים של החברה החופשית. הוא מוכר הדפסים, מתקבל על-ידי "האנשים הטובים", מחמצן את שערו, פוקד בקביעות ברים ואפילו מתחתן. הפורענויות מתחילות ברגע שכספו אוזל ו"האנשים הטובים" נמנעים מחברתו. אלא שגורלו, אינו נפילה למחוזות השיגעון אלא היבלעות בין ההמונים, בתוכם מתחללת ונעלמת כל זהות אישית. בתערוכה יוצג בלופ, וידאו (146 דקות) של האופרה "דרכו של הולל", מאת איגור סטרווינסקי עבודה דיויד הוקני עיצב את התפאורה. אופרה בשלוש מערכות בביצוע התזמורת הפילהרמונית לונדון ומקהלת גלינדבורן, מנצח: ברנרד הייטינג. הוקני החל לעבוד על איורים לארבעה-עשר שירים מאת קונסטנדינוס קוואפיס ב-1966. לצורך

הכנת הספר, יצא לביירות, כדי לספוג מאווירת העיר שדמתה - כך הרגיש - לאלכסנדריה הקוסמופוליטית של ימי קוואפיס, שדבר ממנה לא נותר באמצע שנות ה-60. כדי ללכוד את הלך הרוח ואת החושניות הטבעה בשירתו של קוואפיס, החליט הוקני לשאוב מחוויותיו-שלו, כך שהאיורים מבוססים לרוב על רישומים אינטימיים של חבריו בלונדון. הוא התרכז בעיקר בקו הטהור ורשם כעשרים איורים קוויים ישירות על לוחות הנחושת. אחד ממיזמי ההדפס השאפתניים ביותר של הוקני הוא, איורים לשש מעשיות מאת האחים גרים (1969-70). "ארנב היס", "אסופיבז", "רפונצל", "מעשה באחד שיצא ללמוד פחד", "רינקרנק הזקן" ו"רומפלשטיילצקיין" ("עוץ לי גוץ לי" בנוסח העברי של שלונסקי). בסך-הכל יצר יותר משמונים תצריבים, ש-39 מתוכם פורסמו ב-1970. הוא עבד בעיקר ישירות על לוחות הנחושת, כך שהרישום חדור בתחושה ספונטנית. התצריבים היו מורכבים וראוי לציון שימוש בטכניקת חריטה מסורתית של קיווקו צולב, שלצד האקוטיניטה שימשה אותו הן לגיוון והצללה והן ליצירת שחורים עמוקים. סדרת התצריבים הצבעוניים שלו מ-1976-77, הגיטרה הכחולה, נעשתה בהשראת השיר "האיש עם הגיטרה הכחולה" מאת המשורר האמריקאי וואלאס סטיבנס (1879-1955). השיר שנכתב ב-1936, שאב השראה מצויר של פיקאסו מהתקופה הכחולה, הגיטריסט הזקן (1903), והוא עוסק ביחסים המורכבים בין האמנות והחיים, הדמיון ותפיסת המציאות. הטווח הרחב של הדימויים והסגנונות, עם הווירטואוזיות הטכנית של הוקני, מהווים ביחד מחווה לרב-האמן הספרדי.

אוצר: ריצ'ארד ריילי
אוצרת אחראית: אירית הדר

